

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 14 вересня 2021 року № 20-2

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України "Про Рахункову палату" розглянуто **Звіт про результати аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції.**

За підсумками розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА :

1. Кабінетом Міністрів України, Міністерством фінансів України (далі – Мінфін), Державною митною службою України (далі – Держмитслужба), Державною фіскальною службою України (далі – ДФС) не забезпечено повною мірою прийняття ефективних управлінських рішень щодо здійснення митного контролю та адміністрування податків на міжнародну торгівлю. Як наслідок, не забезпечено запобігання нелегальному імпорту та контрабанді товарів в Україну, що призвело як до втрат надходжень митних платежів до державного бюджету, так і до створення нерівних конкурентних умов в економіці країни.

1.1. У 2019–2020 роках і I півріччі 2021 року загальні надходження податків на міжнародну торгівлю становили близько **77,9 млрд гривень**. Водночас питома вага податків на міжнародну торгівлю в загальних податкових надходженнях до державного бюджету зменшилась з **3,8 відс.** у 2019 році до **3,6 відс.** у 2020 році та I півріччі 2021 року.

Змінами до законів про Державний бюджет України на **2019 і 2020 роки зменшено заплановані надходження податків на міжнародну торгівлю на 1 062 і 3 554 млн грн відповідно.**

У 2019 році ДФС доведені Мінфіном індикативні (планові) показники надходжень податків на міжнародну торгівлю **виконано на 98,7 відс.** (недонадходження – 396 млн грн), водночас **виконання індикативних (планових) показників надходжень вивізного мита становило 31,3 відсотка.**

У 2020 році Держмитслужбою індикативні (планові) показники надходжень податків на міжнародну торгівлю **виконано на 106,4 відс.** (перевиконання – 1 839,5 млн грн), вивізного мита – **на 71,5 відсотка.**

За I півріччя 2021 року індикативні (планові) показники надходжень податків на міжнародну торгівлю **виконано на 118,2 відс.** (перевиконання – 2 668,6 млн гривень).

1.2. Аудитом встановлено, що протягом 2019–2020 років і I півріччя 2021 року обсяги нелегального імпорту та контрабанди товарів в Україну не зменшувалися, але центральними органами виконавчої влади не приділялося належної уваги дослідженню цих обсягів.

Згідно з даними Держмитслужби митними органами виявлено порушень митних правил (далі – ПМП) у 2019 році – на **2,2 млрд грн**, у 2020 році – на **2,6 млрд грн**, за I півріччя 2021 року – на **1,5 млрд гривень.**

Водночас за результатами досліджень аналітичних центрів щодо найбільших схем з мінімізації податків в Україні, оприлюднених на конференції "Економічні пріоритети 2020–2021", обсяги нелегального імпорту і контрабанди товарів становлять **226–320 млрд грн щороку.**

За розрахунками, проведеними аудитором, та зважаючи на вказані обсяги нелегального імпорту і контрабанди товарів та середньозважені ставки ввізного мита, які застосовувались Мінфіном при прогнозуванні надходжень цього податку до державного бюджету на 2019 і 2020 роки, **недонадходження до державного бюджету ввізного мита за ці два роки могли становити 10–14 млрд гривень.**

1.3. Протягом періоду, що досліджувався, на надходження ввізного мита значний вплив мало застосування суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності (далі – ЗЕД) пільг зі сплати цього податку, обсяги яких із року в рік зростали. Так, загальна сума умовно нарахованого ввізного мита (пільг) у 2019 році становила майже **16,8 млрд грн**, або **56,2 відс.** суми надходжень ввізного мита до загального та спеціального фондів державного бюджету, у 2020 році – **20,1 млрд грн (66,5 відс.)**, у I півріччі 2021 року – **12,1 млрд грн (71,7 відс.)** відповідно.

2. Кабінетом Міністрів України, Мінфіном і Міністерством доходів і зборів України вжито заходів щодо реалізації рекомендацій (пропозицій) Рахункової палати, наданих у I півріччі 2014 року за результатами проведення трьох контрольних заходів з питань адміністрування податків на міжнародну торгівлю. Надані Рахунковою палатою рекомендації (пропозиції) реалізовано, зокрема, в одному законодавчому акті, вісьмох постановках Кабінету Міністрів України, трьох наказах центральних органів виконавчої влади.

Водночас не забезпечено розроблення законопроектів щодо внесення змін до Господарського кодексу України та Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність" у частині посилань на Єдиний митний тариф, що втратив чинність 02.06.2012, та визначення механізму відновлення податкового зобов'язання після сплину трирічного терміну (строку позовної давності) у разі використання не за цільовим призначенням товарів, ввезених у преференційному режимі (без сплати митних платежів) або поміщених у режим

тимчасового ввезення. Слід зазначити, що аудитом встановлено факти невикористання протягом трьох – чотирьох років суб'єктом господарювання товарів, ввезених із застосуванням податкових пільг, а отже, є ризики нецільового використання цих товарів після сплину строку позовної давності, визначеного статтею 102 Податкового кодексу України, без сплати належних податків.

3. Нормативно-правове регулювання питання справляння податків на міжнародну торгівлю протягом періоду, що досліджувався, було недосконалим і неузгодженим.

3.1. Закон України від 17.07.1997 № 468 "Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції" (далі – Закон № 468) не узгоджувався з нормами Закону України від 19.09.2013 № 584 "Про Митний тариф України" (далі – Митний тариф № 584) та не узгоджується з нормами чинного на сьогодні Закону України від 04.06.2020 № 674 "Про Митний тариф України" (далі – Митний тариф № 674), більшість норм Закону № 468 є неактуальною.

Зокрема, Законом № 468 встановлено порядок тарифного і нетарифного регулювання імпорту сільськогосподарської сировини та продуктів її переробки, але наведені в ньому коди УКТ ЗЕД такої продукції не узгоджуються із кодами товарів, що визначалися Митним тарифом № 584 до 02.07.2020 та визначені Митним тарифом № 674 з 02.07.2020.

Водночас Митним тарифом № 674 передбачено сезонне застосування ставок ввізного мита на окремі сільськогосподарські товари. При цьому згідно зі статтею 2 Закону № 468 Кабінет Міністрів України встановлює терміни дії сезонних мит на сільськогосподарську продукцію та оприлюднює свої рішення за 45 днів до дня їх запровадження.

3.2. Пункти 26 і 28 Положення про митні декларації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 450 "Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій", потребують нормативно-правового врегулювання, оскільки містять посилання на статтю 37 Закону України від 16.04.1991 № 959 "Про зовнішньоекономічну діяльність", яку виключено із цього Закону на підставі Закону України від 21.06.2018 № 2473 "Про валюту і валютні операції".

3.3. Норми Бюджетного кодексу України в частині джерел формування загального та спеціального фондів Державного бюджету України не узгоджуються із нормами Митного кодексу України.

Так, нормами статті 29 Бюджетного кодексу України серед джерел формування загального та спеціального фондів Державного бюджету України не передбачено надходжень сезонного та особливих видів мита. При цьому статтею 271 Митного кодексу України визначено чотири види мита: ввізне; вивізне; сезонне та особливі види мита (спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне мито та додатковий імпорتنний збір), а в статті 288 Митного кодексу України зазначено, що особливі види мита застосовуються незалежно від інших видів мита на умовах, визначених законом.

3.4. **Мінфіном не встановлено передбачених вимогами Митного кодексу України, зокрема:**

– порядку визначення та обладнання центральних (регіональних) сортувальних станцій;

– порядку та умов здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України в міжнародних поштових та експресвідправленнях;

– порядку надання документів, необхідних для підтвердження права на звільнення (умовне звільнення) від оподаткування митними платежами;

– порядку надання розстрочення та відстрочення сплати митних платежів;

– порядку внесення грошової застави та її повернення;

– порядку здійснення митними органами обліку товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, та форми документів для здійснення такого обліку, у тому числі в електронній формі.

4. Аудит засвідчив незадовільний стан забезпечення митниць Держмитслужби обладнанням, необхідним для ефективного проведення митного контролю, що призводить не тільки до збільшення часу для здійснення такого контролю, а й створює корупційні ризики при митному оформленні товарів і транспортних засобів, а також ризики ввезення в Україну нелегального імпорту.

При цьому станом на 01.07.2021 на пунктах пропуску через державний кордон значна частина наявного обладнання була в неробочому стані: 9 із 10 наявних детекторів дорогоцінних металів; 8 із 16 детекторів дорогоцінних каменів; 19 із 26 скануючих систем мобільного типу і 34 із 117 стаціонарного типу; 15 із 34 вагових комплексів; 11 із 49 комплектів для виявлення контрабанди.

У 2017 році ДФС придбано в ТОВ "Метровес" вагові комплекси, більшість з яких на час завершення аудиту не введено в експлуатацію, оскільки не завершено будівництва майданчика на пункті пропуску Галицької митниці Держмитслужби; відсутнє фінансове забезпечення на проведення робіт з монтажу та пусканалагодження вагових комплексів в Галицькій та Північній митниці Держмитслужби, а також з реконструкції майданчика на пункті пропуску Сумської митниці Держмитслужби; не завершено пусканалагодження з узгодженням порядку інтеграції з інформаційними системами оформлення на пунктах пропуску Закарпатської митниці Держмитслужби; не передано вагові комплекси з митниці ДФС до митниці Держмитслужби (Волинська митниця Держмитслужби) у зв'язку з відсутністю деяких приладів і програмного забезпечення, що мали бути в складі програмно-технічного комплексу, встановленого ТОВ "Метровес".

5. Прогнозування надходжень податків на міжнародну торгівлю на 2019–2021 роки Мінфіном здійснювалось на підставі недосконалих і застарілих методик, що негативно вплинуло на обґрунтованість цих розрахунків.

Так, Методика прогнозування надходжень ввізного мита, затверджена наказом Мінфіну від 24.12.2010 № 1646 "Про методики прогнозування показників надходжень до бюджету" (із змінами), що діяла протягом періоду, який досліджувався, не враховувала усіх видів мита, встановлених Митним кодексом України і віднесених Класифікацією доходів бюджету до ККДБ 15010000 "Ввізне мито", законодавчих змін в оподаткуванні цим

податком, у тому числі зміни ставок оподаткування та розподілу податку між загальним і спеціальним фондами державного бюджету.

Мінфіном не забезпечено обґрунтованого розрахунку прогнозних показників вивізного мита на 2019–2021 роки, як наслідок, виконання планових (індикативних) показників з цього податку становило відповідно **31,3 і 71,5 відс.** у 2019 і 2020 роках та **247 відс.** у I півріччі 2021 року.

Індикативні показники доходів за ККДБ 15010000 на 2019 рік доведено Мінфіном до ДФС з розподілом між ККДБ 15010100, 15010500 і 15011200 без деталізації за ККДБ 15010200, 15010300, 15010800, 15010900, 15011000, 15011100, що негативно вплинуло на ефективність контролю митних органів за надходженнями до державного бюджету за неврахованими ККДБ.

6. ДФС та Держмитслужбою не забезпечено належного митного контролю при здійсненні суб'єктами ЗЕД операцій з імпорту товарів та адміністрування податків на міжнародну торгівлю.

6.1. ДФС, Держмитслужбою та митницями не забезпечено належного і ґрунтовного визначення (розрахунку) індикативних та очікуваних показників надходжень податків на міжнародну торгівлю. З жовтня 2019 року по липень 2020 року їх визначення (розрахунок) здійснювалося за відсутності розподілу між митними платежами, що є недотриманням помісячного розпису Мінфіну та вимог наказу ДФС від 27.04.2017 № 305 "Про організацію діяльності Державної фіскальної служби України із визначення індикативних показників та забезпечення надходжень платежів" і наказу Держмитслужби від 07.08.2020 № 304 "Про організацію діяльності Державної митної служби з питань визначення індикативних показників та розрахунку очікуваних доходів Державного бюджету України". Як наслідок, **унеможливлено аналіз стану виконання індикативних показників надходжень податків на міжнародну торгівлю за цей період у розрізі митниць.**

Водночас аналіз звітних даних щодо стану виконання індикативних показників податків на міжнародну торгівлю за I півріччя 2021 року в розрізі митниць засвідчив, що рівень виконання митницями індикативних показників з **ввізного мита** коливався від **80,4 до 154,6 відс.**, **вивізного мита** – від **5,9 до 632,6 відсотка**. Таке коливання у виконанні індикативних показників свідчить про **необґрунтованість управлінських рішень Держмитслужби при визначенні завдань для митниць.**

6.2. Держмитслужбою протягом 2020 року та до 25.06.2021 забезпечувався облік осіб, які під час провадження своєї діяльності були учасниками відносин, що регулюються законодавством України з питань митної справи, **на підставі** Порядку обліку осіб, які здійснюють операції з товарами, затвердженого наказом Мінфіну від 15.06.2015 № 552, зареєстрованим у Мін'юсті 08.07.2015 за № 807/27252, **який до 25.06.2021 не приведено у відповідність із вимогами статті 455 Митного кодексу України у редакції Закону України від 02.10.2019 № 141 "Про внесення змін до Митного кодексу України щодо деяких питань функціонування авторизованих економічних операторів".**

Аудитом встановлено: в автоматизованій системі митного оформлення "Інспектор" облік осіб, які здійснювали операції з товарами, не передбачав

виокремлення резидентів чи нерезидентів, що унеможливило визначення кількості іноземних суб'єктів господарювання, які є учасниками зовнішньоекономічних операцій відповідно до частини першої статті 455 Митного кодексу України.

6.3. Протягом періоду, що досліджувався, ДФС та Держмитслужбою не забезпечено створення ефективної системи контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження податків на міжнародну торгівлю, дотриманням суб'єктами ЗЕД вимог законодавства України з питань митної справи під час ввезення товарів на митну територію України, а також за повнотою і своєчасністю надходження до державного бюджету митних платежів, зокрема:

– ДФС та Держмитслужбою здійснювався моніторинг стану митного оформлення товарів (електронних копій митних декларацій, далі – МД) і щомісяця надсилалися до митниць листи із завданнями про необхідність проведення ними відповідних контрольних-перевірочних заходів щодо окремих МД, однак **належний контроль за виконанням таких заходів не забезпечувався**. Так, Держмитслужба не володіє інформацією про результати відпрацювання митницями митних формальностей за **27,9 відс. МД**, згенерованих автоматизованою системою управління ризиками (далі – АСУР).

При цьому здійснення **контролю митними органами за сплатою донарахованих сум митних платежів за виявленими розбіжностями/невідповідностями/порушеннями розпорядчими документами Держмитслужби не передбачено**. Так, у Держмитслужбі не здійснювалося узагальнення інформації в розрізі митниць щодо результатів проведених заходів митного контролю, зокрема кількості ПМП, сум нарахованих та сплачених штрафів, вартості тимчасово вилучених предметів;

– встановлено випадки неналежного виконання посадовими особами митних органів вимог законодавства України з питань митної справи, зокрема під час визначення митної вартості та країни походження товарів, ввезених в Україну, внаслідок чого є ризики недонадходження до державного бюджету майже 3,7 млн грн податків на міжнародну торгівлю;

– впроваджена в Держмитслужбі система контролю за дотриманням суб'єктами ЗЕД вимог законодавства України з питань митної справи, що ґрунтується на АСУР, має певні **недоліки, які знижують ефективність такого контролю**. Аналіз співвідношення задекларованої митної вартості імпортованих товарів та вартості, що підлягала коригуванню протягом періоду, що досліджувався, засвідчив **зменшення обсягів митної вартості, що коригувалась митними органами**. Так, у 2020 році частка товарів з відкоригованою митною вартістю порівняно з показником 2019 року зменшилася з **8,6 до 7,1 відс.**, протягом січня – травня 2021 року – до **5,4 відсотка**. При цьому у 2020 році на **46,2 відс.** зменшилась кількість прийнятих рішень про коригування задекларованих показників митної вартості, кодів УКТ ЗЕД і країни походження товару порівняно з 2019 роком.

6.4. ДФС та Держмитслужбою не забезпечено створення дієвої системи контролю за проведенням митницями документальних виїзних перевірок.

У 2019 році документальні виїзні планові та позапланові перевірки суб'єктів ЗЕД згідно із законодавством, що діяло на той час, митні органи не здійснювали, оскільки повноваження з їх проведення покладалися на головні управління ДФС в областях і м. Києві та Офіс великих платників податків ДФС.

При цьому ДФС і Держмитслужбою не забезпечено повної передачі матеріалів про проведену головними управліннями ДФС в областях контрольної-перевірочної роботи з дотримання суб'єктами ЗЕД вимог законодавства України з питань митної справи, що **створює ризики недонадходження митних платежів, у тому числі у зв'язку із сплином терміну позовної давності.**

Порядок планування митними органами документальних виїзних перевірок, затверджений наказом Міністерства фінансів від 17.08.2020 № 509, зареєстрованим в Міністерстві юстиції 08.09.2020 за № 861/35144, **набрав чинності з 23.09.2020.** Як наслідок, **протягом 2020 року планові виїзні перевірки митницями Держмитслужби не планувалися та не проводилися.** Водночас у цьому році Держмитслужбою проводились позапланові виїзні документальні перевірки.

Всього протягом 2020 року та I півріччя 2021 року, за даними Держмитслужби, проведено 619 і 345 відповідно документальних перевірок (планових і позапланових) дотримання суб'єктами ЗЕД вимог законодавства України з питань митної справи, за результатами яких донараховано відповідно 69,8 і 136,9 млн грн грошових зобов'язань з податків на міжнародну торгівлю.

Встановлено, що **Держмитслужба не володіє деталізованою інформацією про результати проведених документальних перевірок щодо податків на міжнародну торгівлю** в розрізі митниць, платників податків, видів перевірок, оскільки, за її поясненнями, положеннями наказу Держмитслужби від 22.01.2020 № 19 "Про затвердження форм звітності "Про результати роботи підрозділів митного аудиту" та Методичних рекомендацій щодо їх заповнення" **не передбачено узагальнення інформації про грошові зобов'язання за окремими видами податків.**

6.5. Держмитслужбою не забезпечено належним чином виконання посадовими особами митниць вимог статті 485 Митного кодексу України щодо притягнення до адміністративної відповідальності суб'єктів ЗЕД, які не дотримувались митних правил. Так, притягнення до відповідальності суб'єктів ЗЕД за цією статтею відбувалось у **3 відс. випадків прийнятих рішень про коригування митної вартості, кодів УКТ ЗЕД і країни походження товарів.** За винесеними постановами про накладення адміністративного стягнення **сплата штрафів порушниками переважно не здійснювалася:** до державного бюджету надійшло **10,1 млн грн, що становило 0,5 відс. суми накладених штрафів (1 855,3 млн гривень).**

Неефективність заходів із притягнення до відповідальності суб'єктів ЗЕД, які здійснили порушення митних правил, призводить до поширення застосування схем нелегального імпорту товарів і транспортних засобів в Україну та негативно впливає на рівень доходів державного бюджету від ЗЕД.

6.6. ДФС та Держмитслужбою протягом 2019–2020 років і I півріччя 2021 року за результатами здійснення аналітично-пошукової роботи, спрямованої на виявлення способів та механізмів переміщення товарів і транспортних засобів комерційного призначення з порушенням законодавства України з питань митної справи, а також аналізу причин та умов, які призвели до виникнення контрабанди і ПМП, **виявлено 50,5 тис. ПМП на загальну суму 6,3 млрд грн та застосовано штрафів на 934,1 млн грн, з яких до державного бюджету надійшло лише 164 млн грн (17,6 відс. застосованих штрафів.)**

7. Мінфіном, Держмитслужбою та ДПС не забезпечено належної взаємодії та обміну інформацією при адмініструванні податків на міжнародну торгівлю, що негативно впливало на ефективність заходів митного контролю та зменшення нелегального імпорту та контрабанди.

7.1. Порядок взаємодії інформаційних систем Державної податкової служби України та Державної митної служби України щодо обміну інформацією, необхідною для адміністрування податків, зборів та інших обов'язкових платежів, здійснення контрольних процедур щодо дотримання податкового та митного законодавства, затверджено наказом Мінфіну від 10.06.2020 № 286 (zareєстровано в Мін'юсті 26.06.2020 за № 593/34876), тобто **через сім місяців після початку здійснення Держмитслужбою покладених на неї повноважень ДФС. Протоколи № № 4 і 5 про надання регламентованого доступу до інформаційних систем ДПС затверджено головами ДПС та Держмитслужби 21.04.2021 – через дев'ять місяців після набрання чинності зазначеним Порядком. При цьому станом на 09.07.2021 такий доступ був формальним, оскільки його не активовано.**

7.2. **Держмитслужбою не забезпечено взаємодії її митних органів з податковими органами щодо примусового стягнення податкового боргу із суб'єктів ЗЕД, що виник внаслідок donарахувань митних платежів після проведення документальних перевірок. Так, Київською митницею Держмитслужби протягом 2020 року і I півріччя 2021 року до територіальних органів ДПС надіслано 36 листів про стягнення податкового боргу із суб'єктів ЗЕД, що утворився за результатами документальних перевірок, проведених підрозділом митного аудиту, та отримано 28 відповідей про відмову в такому стягненні у зв'язку з відсутністю у податкової служби відповідної інформаційної бази, яка б взаємодіяла з інформаційною базою митниці і давала можливість ідентифікувати та обліковувати податкові борги суб'єктів ЗЕД з митних платежів. Як наслідок, податковий борг накопичився через несплату суб'єктами ЗЕД donарахованих митних платежів за результатами проведених документальних перевірок з питань митної справи і на 01.06.2021 становив понад 9,0 млн гривень.**

У Слобожанській митниці Держмитслужби також встановлено, що за результатами документальних перевірок з питань митної справи станом на 01.06.2021 обліковувався податковий борг у сумі 7,3 млн гривень.

7.3. Держмитслужбою впроваджено вебпортал "Єдине вікно для міжнародної торгівлі", що мало спростити ведення ЗЕД. При цьому, як засвідчив аудит, **протягом 2019–2020 років і I півріччя 2021 року середній**

час, що витрачався суб'єктами ЗЕД на оформлення МД, практично не змінився.

7.4. Держмитслужбою не забезпечено належної взаємодії з:

– **правоохоронними органами** щодо протиправних дій суб'єктів господарювання. Так, Держмитслужбою протягом 2019–2020 років і I півріччя 2021 року надіслано до правоохоронних органів 1 904 повідомлення про протиправні діяння, що містять ознаки кримінальних правопорушень, передбачених Кримінальним кодексом України, при цьому **Держмитслужбою не здійснювалося узагальнення інформації про результати реагування правоохоронними органами на ці повідомлення**, оскільки, за поясненнями Держмитслужби, такі повноваження не передбачено законодавством;

– **територіальними органами Державної казначейської служби України щодо повернення надміру сплачених сум митних платежів з державного бюджету.** На час завершення аудиту в центральному апараті Держмитслужби не введено в експлуатацію програмного забезпечення для формування не паперових, а електронних висновків щодо повернення коштів для передачі їх головним управлінням Казначейства, що призвело до накопичення надміру сплачених сум митних платежів;

– **громадськими організаціями та суб'єктами господарювання з метою отримання інформації про ціни на світових товарних ринках на певні види товарів.** Так, робота з укладання та підписання відповідних меморандумів з громадськими організаціями та суб'єктами господарювання розпочалась з 2021 року, а до того часу Держмитслужбою використовувалась інформація, отримана згідно з меморандумами, укладеними Міністерством доходів і зборів України та ДФС.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції затвердити.

2. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції протягом 15 днів із дня затвердження надіслати Верховній Раді України.

3. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України та рекомендувати доручити:

3.1. Забезпечити розроблення та подання в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проектів законів:

– щодо узгодження Закону України від 17.07.1997 № 468 "Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції" з нормами Закону України від 04.06.2020 № 674 "Про Митний тариф України" (Міністерство економіки України і Міністерство аграрної політики та продовольства України);

– щодо узгодження норм статті 29 Бюджетного кодексу України в частині джерел формування загального та спеціального фондів Державного бюджету України із нормами статті 271 Митного кодексу України, якими встановлено чотири види мита (ввізне, вивізне, сезонне та особливі види) (Мінфін);

3.2. Мінфіну забезпечити розроблення та подання в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проектів постанов Кабінету Міністрів України про внесення змін до:

– пунктів 26 і 28 Положення про митні декларації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 450 "Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій", у частині виключення посилань на статтю 37 Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність";

– підпункту 41 пункту 4 Положення про Державну митну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227, у частині повноважень Держмитслужби з організації та здійснення ведення передбаченого частиною сьомою статті 455 Митного кодексу України обліку осіб, які під час провадження своєї діяльності є учасниками відносин, що регулюються законодавством України з питань митної справи;

3.3. Мінфіну забезпечити визначення:

– порядку визначення та обладнання центральних (регіональних) сортувальних станцій;

– порядку та умов здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України в міжнародних поштових та експресвідправленнях;

– порядку надання документів, необхідних для підтвердження права на звільнення (умовне звільнення) від оподаткування митними платежами;

– порядку надання розстрочення та відстрочення сплати митних платежів;

– порядку внесення грошової застави та її повернення;

– порядку здійснення митними органами обліку товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, та форм документів для здійснення такого обліку, у тому числі в електронній формі.

4. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати **Міністерству фінансів України** та рекомендувати:

– вжити заходів для усунення виявлених порушень;

– внести зміни до Методики прогнозування надходжень ввізного мита, затвердженої наказом Мінфіну від 05.05.2021 № 249, у частині визначення методики розрахунків прогнозних надходжень особливих видів мита;

– забезпечити системну організацію роботи з Держмитслужбою з визначення прогнозних, індикативних та очікуваних показників податків на міжнародну торгівлю і в цілому митних платежів, а також забезпечити належну взаємодію та обмін інформацією між Держмитслужбою, ДПС, Казначейством з питань адміністрування податків на міжнародну торгівлю;

– вжити заходів щодо поліпшення фінансового забезпечення потреб митних органів в обладнанні (зокрема, скануючі системи мобільного та

стаціонарного типу, вагові комплекси тощо), необхідному для підвищення ефективності митного контролю, а також усунення корупційних ризиків.

5. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати **Державній митній службі України** та рекомендувати:

– вжити заходів для усунення виявлених порушень, у тому числі в Галицькій, Дніпровській, Київській, Одеській та Слобожанській митницях Держмитслужби, які були об'єктами аудиту, у зв'язку з їх ліквідацією;

– забезпечити постійний контроль за виконанням наданих митницям завдань із проведення контрольно-перевірочних заходів;

– посилити контроль за правильністю декларування митної вартості імпортованих товарів, кодів УКТ ЗЕД і країни походження товару;

– пришвидшити розроблення інформаційної системи "Митний аудит" з одночасним запровадженням технічних можливостей програми щодо введення в базу даних деталізованої інформації про результати проведених документальних перевірок у розрізі митниць, платників податків, видів перевірок тощо, а також передачі даних митними органами до податкових органів щодо виникнення податкового боргу зі сплати митних платежів за результатами проведених перевірок суб'єктів ЗЕД;

– пришвидшити введення в експлуатацію наявних вагових комплексів, а також ремонт інших технічних засобів, необхідних для якісного проведення митного контролю;

– забезпечити ефективну взаємодію та обмін інформацією з органами державної влади України з питань митної справи, а також з громадськими організаціями та суб'єктами господарювання з питань цін на світових товарних ринках на певні види товарів.

6. Члену Рахункової палати Огню Ц. Г. забезпечити надсилання до Верховної Ради України інформації про стан виконання об'єктами контролю цього рішення Рахункової палати протягом 45 днів з дня отримання інформації від об'єктів контролю.

7. Оприлюднити рішення Рахункової палати та Звіт на офіційному вебсайті органу.

8. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Огня Ц. Г.

Голова Рахункової палати

В. В. Пацкан